

**Міністерство освіти і науки України
Інститут економіки Університету «Україна»
Інститут економіки та прогнозування НАН України
Київська міська Спілка ветеранів Афганістану
Інститут економіки Тбіліського державного університету
імені Іване Джавахішвілі
Головне територіальне управління юстиції в м.Києві**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ:
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ, ПРОБЛЕМИ І ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ»**

Матеріали доповідей

*II-ої Міжнародної науково-практичної конференції студентів,
аспірантів та науковців*

**24 травня 2019 року
м. Київ**

УДК 658:330.111:34](477)+(4)
С69

Затверджено до друку
Вченою радою Відкритого міжнародного університету
розвитку людини «Україна»
(Протокол №3 від 01 липня 2019 р.)

Програмний комітет:

Таланчук П.М., президент Університету «Україна», д.т.н., професор, Голова комітету; Кучерявий І.Т., перший проректор Університету «Україна», д.філософ.н., професор; Давиденко Г.В., відповідальна за наукову та міжнародну діяльність Університету «Україна», д.п.н., професор; Куценко С.І., Начальник Головного територіального управління юстиції м. Києва, к.ю.н; Нестеренко С.С., директор Інституту економіки та менеджменту Університету «Україна», к.е.н., доцент; Дубас Р.Г., завідувач кафедри менеджменту Інституту економіки та менеджменту, д.е.н., доцент.

Соціально-економічний потенціал України та країн Європи: правове регулювання, проблеми і тенденції розвитку: матеріали доповідей II-ої Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та науковців, м.Київ, 24 травня 2019 р. – К.: Університет «Україна», 2019. – 230 с.

У збірнику вміщено матеріали доповідей II-ої Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та науковців «Соціально-економічний потенціал України та країн Європи: правове регулювання, проблеми і тенденції розвитку», які розкривають сучасні моделі і тренди розвитку соціально-економічного потенціалу європейських країн та висвітлюють правове підґрунтя забезпечення ефективності національної економіки і результативності суб'єктів господарювання.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. Сучасні тенденції розвитку соціально-економічного потенціалу європейських країн в глобальному економічному просторі

Аль-Тмейзі А.Ю. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДП «МІЖНАРОДНИЙ АЕРОПОРТ «БОРИСПІЛЬ» В ГЛОБАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРІ	9
Бойко О.М. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН В ГЛОБАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРІ: ПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС....	11
Борзенко О.О., Глазова А.Б., Литвин М.М. ГЛОБАЛЬНА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ...	14
Борзенко О.О., Панфілова Т. О. ТРАНСФОРМАЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	16
Zimbalevska Yu. BRANDING AS AN INNOVATIONAL COMPOSITION OF ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE.....	19
Куліш А.П. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ.....	21
Редзюк Є.В. РОЛЬ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН.....	24
Цай Яо Chinese Economic Model and Characteristics of China's Foreign Economic policy.....	29
Семененко О.В. РОЛЬ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	31

СЕКЦІЯ 2. Економіка та управління національним господарством: національні моделі економічних систем та світові тренди

Jacek Rajewski Znaczenie stosowania międzyplonów oraz programy rolnośrodowiskowe w Polsce – kraju członkowskim Unii Europejskiej.....	34
Воловненко К.В., Пономаренко І.В. РОЛЬ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	38
Гейдор І.І. ФІНАНСОВІ ВИКЛИКИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ	39
Забута Н.В. СКАНДИНАВСЬКА МОДЕЛЬ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЯК МОЖЛИВИЙ ОРІЄНТИР ДЛЯ УКРАЇНИ.....	42

Захарчук О.В. ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ	44
Кондукоцова Н.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗАСАД ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	48
Пономаренко І.В. ВИКОРИСТАННЯ А/В-ТЕСТУВАННЯ У ЦИФРОВОМУ МАРКЕТИНГУ.....	50
Фурман С.С. НОВІ ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА НАСЛІДКИ ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ.....	53
Шафранова К.В. ФОРМУВАННЯ КЛАСТЕРІВ ЯК ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	54
Шморгун Л. Г. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ НАУКИ, ОСВІТИ І ТЕХНОЛОГІЙ В ПЕРІОД СТАНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ	57
Вінник І.В. ЯКІСТЬ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТОВАРІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ.....	61
Вовк Т.Г. ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ.....	63
Волосовська О.А. КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	65
Дікфідан В.С. ІННОВАЦІЇ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ.....	68
Компанець А.І. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	70
Майструк К.Р. АДАПТАЦІЯ СВІТОВИХ ПРИНЦИПІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СТВОРЕННЯ ОПТОВИХ РИНКІВ ДО УМОВ УКРАЇНИ	73

СЕКЦІЯ 3. Сучасні імперативи в економіці та управлінні підприємствами: облікові та фінансово-економічні аспекти діяльності суб'єктів господарювання; моделі і технології менеджменту та маркетингу

Коваленко О.В., Снігір Б.Л. СУТНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА	76
Кутліна І.Ю. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТОРГОВЕЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	78
Кучмесв О.О. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛADOVA КОМПЛЕКСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОРГІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	80

Малинка Т.В. ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕРТНОЇ ОЦІНКИ ПІД ЧАС БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА	82
Сук Л.К. ОБЛІК РЕАЛІЗАЦІЇ ДОВГОСТРОКОВИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ	86
Сук П.Л. ОБЛІК КОРМІВ	90
Адаменко А.І., Приходько Л.В. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ.....	93
Білецька С.С. СУЧАСНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	95
Васильєв О.І. ДЕСКРИПТИВНА МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ САМОМОТИВАЦІЄЮ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	98
Висоцький В.В., Павлюк В.М. СУТНІСТЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ	100
Вовк Т.Г. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ.....	102
Галенок К.А. ОБЛІКОВІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ.....	104
Заболотній О.С. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	107
Зінюк А.С., Лук'янчук О.В. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ І ЗМІСТ СТАТЕЙ КАЛЬКУЛЯЦІЇ СОБІВАРТОСТІ ПОСЛУГ, РОБОТИ НА АВІАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	109
Іщенко С.Г. ОКРЕМІ АСПЕКТИ МАРКЕТИНГОВОЇ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	111
Камратов С.В. АНАЛІЗ ЛІСОРЕСУРСНОГО ТА КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА ДП «СМІЛЯНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».....	113
Картошкіна Г. Г. СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ В МАРКЕТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ.....	116
Клименко О.О., Поліщук Д.В. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА У СИСТЕМІ МАРКЕТИНГОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	118
Комелягіна М.І. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	120
Кочерук А.В., Мороз В.В. МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ АВІАПЕРЕВЕЗЕНЬ ТА ЇХ ПРИЗНАЧЕННЯ.....	122
Мазуренко Ю.В., Шутий Г.В. МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	124
Малинка Н.С. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК – НЕОБХІДНИЙ	

ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ КОМПАНІЄЮ.....	126
Прищепя О.І. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПЛАНУВАННЯ НОВОГО ТОВАРУ.....	129
Свертока А.В. ОСНОВНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	131
Солов'ян В.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТОВАРНОГО АСОРТИМЕНТУ В РОЗДРІБНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	133
Трофімчук А.В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЯКОСТІ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВА.....	136
Шутий О.В. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА...	138
Юхименко М. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТОВАРНО-АСОРТИМЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	141

СЕКЦІЯ 4. Проблеми та парадигми соціально-економічного розвитку природокористування та охорони навколишнього середовища

Дегодюк Е.Г. СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ В АСПЕКТІ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.....	143
Комарівська Н.М. ОХОРОНА ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЛІ: ПРОБЛЕМА ОДЕРЖАННЯ ЧИСТИХ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ	145
Мішенін Є.В., Ярова І.Є., Мішеніна Г.А. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ОЦІНКИ ЕФЕКТІВ ПРИ ЧИСТОМУ ВИРОБНИЦТВІ У ФОРМАТІ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗБИТКІВ ВІД ЕКОДЕСТРУКТИВНОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ.....	147
Нестеренко С.С. ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ В МАЙБУТЬОМУ.....	150
Вовк Т.Г. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	152
Гуліда М. А. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ.....	154
Конопля М.О. ПАРАДИГМА СУЧАСНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ.....	157
Ушенюк А.І. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	160

СЕКЦІЯ 5. Економіка праці, етика підприємництва та соціальна відповідальність держави і бізнесу: національні особливості та світові тренди

Гриджук І.А. ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЕМОЦІЙНОГО ТОНУ ЦІЛЬОВОЇ АУДИТОРІЇ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ УСПІШНОЇ МАРКЕТИНГОВОЇ КАМПАНІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО РІВНЯ.....	163
Келемен А.В. АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ: ОЧІКУВАНІ ПЕРСПЕКТИВИ ВІД ВПРОВАДЖЕННЯ.....	166
Комар Ю.М., Нестеренко С.С., Дубас Р.Г. СТВОРЕННЯ ДЕСЯТКОВОЇ ПОВНОЦІННОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ПОВНОЦІННОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	168
Алексеева Д.О. ТЕОРІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСОВИХ СТРУКТУР.....	173
Білявська М.Б. ЕТИКА НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	175
Вовк М.Г. ПРОБЛЕМА ЕМІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	178
Коваль І.В. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	180
Петрук Л. ЕТИКА ТА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦТВА В СТРУКТУРІ СВИТОГЛЯДНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗАРУБІЖНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКОВОГО СУСПІЛЬСТВА.....	183
Подолян А.С. ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ БЕЗРОБІТТЯ СЕРЕД МОЛОДІ.....	185
Сиротенко А.О. СТАРІННЯ СВІТУ: ГОЛОВНІ ВИКЛИКИ.....	187
Співак Х.О. БІОРИТМИ ЯК ФАКТОРИ ПРИРОДНОГО ВІДБОРУ ТА АДАПТАЦІЇ ОРГАНІЗМІВ.....	190
Степаненко Н.С. КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ.....	192

СЕКЦІЯ 6. Проблеми адміністративно-правового регулювання соціально-економічної діяльності в Україні та Європі

Карпенко О.А., Карпенко С.В. СИСТЕМА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ТА ФУНКЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	195
Нечипорук Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ	

ФІНАНСОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УПОДАТКОВІЙ СФЕРІ.....	197
Підгора М.А., Масло Л.В. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	200
Боршовська М.В., Весела Т.В. ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНА БАЗА З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ АВІАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	203
Волік Л.О. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	205
Гузєй Д. С. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН.....	208
Грищенко Д.С. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ.....	210
Гуліда М.А. ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СФЕРІ ЕКОНОМІКИ.....	213
Жадан О.Б. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ.....	217
Кужентська А.Г. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	219
Куропятник А.В. ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК РЕГУЛЯТОРИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ....	221
Раджабова М.І. АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПОДАТКОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	223
Турбаніст С.Д. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН.....	226

Сутність бюджетно-податкової політики виявляється в сукупності правових, фінансових і організаційних заходів держави у сфері регулювання бюджетних і податкових відносин, які спрямовані на формування і використання фінансових ресурсів у системі регулювання економічного розвитку країни. Так, Рада НБУ ухвалила передачу частини прибутку Нацбанку до державного бюджету України в 2019 році у розмірі 64,9 млрд. грн. Це на 17,3 млрд. грн. перевищує суму, закладену в законі про держбюджет. Понадпланові перерахування від НБУ дадуть змогу покращити ситуацію з виконанням державного бюджету за доходами.

Грошово-кредитна політика – комплекс заходів у сфері грошового обігу та кредиту, спрямованих на забезпечення стабільності грошової одиниці України шляхом використання визначених Законом «Про Національний банк України» засобів і методів. Відповідно до ст.25 Закону України «Про Національний банк України» основними економічними засобами та методами є регулювання обсягу грошової маси через: 1) визначення та регулювання норм обов'язкових резервів для комерційних банків; 2) процентну політику; 3) рефінансування комерційних банків; 4) управління золотовалютними резервами; 5) операції з цінними паперами (крім цінних паперів, що підтверджують корпоративні права), в т. ч. з казначейськими зобов'язаннями, на відкритому ринку; 6) регулювання імпорту та експорту капіталу; 7) емісію власних боргових зобов'язань і операції з ними.

У квітні 2019 р. Національний банк України зменшив облікову ставку на 50 базисних пунктів до 17,5% річних. Це перший випадок зниження облікової ставки після тривалого етапу її підвищення з 12,5% до 17% річних, що тривав з жовтня 2017 року по вересень 2018 року.

Зовнішньо-економічна політика – національна політика країни стосовно інших суб'єктів світового господарства, якими можуть бути і держави, і міжнародні економічні організації, інститути й міжнародні акціонерні товариства. Позиції країни в міжнародних економічних відносинах характеризуються рівнем економічного і політичного розвитку, обсягом національного капіталу, життєвим рівнем населення, природними багатствами, ступенем розвитку науки та іншими чинниками.

Практика показала, що макроекономічна політика не спроможна швидко досягати поставлених цілей. Існує певна часова відстань, тобто лаг, між виникненням дестабілізаційного явища і його усуненням за допомогою регуляторних заходів.

Вирішити питання якості можна шляхом впровадження вітчизняної системи стандартизації до європейських вимог.

Література

1. Система економічної безпеки держави / за заг. ред. д. е. н., проф., засл. економ. України А. І. Сухорукова / Національний інститут проблем міжнародної безпеки при РНБО України. К. : ВД “Стилос”, 2010. С. 685.
2. Малік М. Й. Основи аграрного підприємства. К. : Інститут аграрної політики, 2000. С. 582.
3. Яремчук І.Г. Економіка природокористування К.: Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», Видавничий центр «Просвіта», 2000. – 431 с. іл.

УДК 330.1:332.01

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ОЦІНКИ ЕФЕКТІВ ПРИ ЧИСТОМУ ВИРОБНИЦТВІ У ФОРМАТІ ЕКОЛОГО- ЕКОНОМІЧНИХ ЗБИТКІВ ВІД ЕКОДЕСТРУКТИВНОГО ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ

Мішенін Є.В., д.е.н., проф.,

Ярова І.Є., к.е.н., доцент,

Мішеніна Г.А., к.е.н., доцент

Сумський державний університет

Актуальність дослідження концептуально-методологічних підходів до оцінки еколого-економічних збитків у природно-ресурсній сфері та соціально-еколого-економічних системах на різних ієрархічних рівнях просторового розвитку обумовлює впровадження екологічно чистих виробництв.

Вирішення раціонального використання та відтворення природних ресурсів, збереження екологічної якості довкілля на різних просторових рівнях природогосподарювання не може бути забезпечено за рахунок постійного збільшення капіталовкладень. Підвищення еколого-економічного рівня на основі впровадження екологічно чистих технологій інноваційного характеру потребує підвищення ефективності не тільки поточної господарської діяльності, найбільш повного використання природно-ресурсного потенціалу, а й викриття та використання існуючих тут еколого-економічних резервів. Важливим напрямом цієї роботи є запобігання (або принаймні зменшення рівня) втратам на всіх етапах життєвого циклу запровадження чистого виробництва або їх логістичної реалізації - від постачання природної

сировини та виробництва до споживання кінцевої продукції з високим рівнем загальної та екологічної якості.

При цьому слід погодитися, що збитки виникають внаслідок неефективного господарювання. І це, безумовно, якісно відокремлює їх від поняття «резерви» та «втрати». Екологічно орієнтовані резерви характеризують у цілому наявність можливостей для підвищення ефективності відтворювальних процесів у системі просторового розвитку, а втрати (зокрема, запобігання еколого-економічному збитку) показують можливості такого підвищення виключно за рахунок більш раціонального використання тих ресурсів, які вже залучені до процесу відтворення або можуть бути в нього включені при визначеному рівні екологічно чистої техніки та технології.

Взагалі слід зазначити, що методологічні підходи до дослідження еколого-економічних резервів повинні враховувати те, що збитки є результатом нераціонального господарювання, неефективного використання природно-ресурсного потенціалу. Зрозуміло, якщо виходити із завдання скорочення, а тим більше запобігання втратам, такий підхід є не зовсім конструктивним. Тільки цілісний аналіз та виявлення причин, які обумовлюють нераціональне використання ресурсів на всіх стадіях просторових відтворювальних процесів надають можливість не тільки фінансувати втрати та проводити окремі заходи на їх скорочення або ліквідацію, але включити в механізм господарювання елементи, які дозволять запобігати їх виникненню на основі впровадження екологічно чистих виробництв.

Взагалі втрати в кількісному вимірі являють собою різницю між потенційно можливими і фактично доведеними до споживача та спожитий ним обсяг продукції та послуг, яка є наслідком впровадження оптимальних параметрів чистих виробництв здійснення різних стадій відтворювальних процесів (постачання, виробництво, транспортування, складування, охорони навколишнього природного середовища). В якісному відношенні еколого-економічний збиток є видом прояву дисфункціональності відтворювальних процесів, є економічною категорією, яка відображає порушення нормальних організаційно-економічних відносин (регламентованих, договірних і т.п.) унаслідок невідповідності між дією різних факторів, які впливають на процеси відтворення. Це визначення втрат дозволяє певною мірою методологічно правильно підійти до дослідження такого економічного явища, оскільки орієнтує на розкриття еколого-економічних збитків як із кількісного, так і якісного боку. Саме дослідження якісного боку є необхідним моментом аналізу будь-якого явища і потребує певної

класифікації втрат, в основі якої можуть бути фактори, які впливають на різні стадії відтворювального процесу (життєві фази) впровадження чистого виробництва. Необхідне створення класифікації втрат за різними ознаками: за об'єктом втрат, за місцем виникнення, за засобами та механізмами їх відшкодування та ін. При цьому важливо в концептуально-методологічному відношенні розмежовувати еколого-економічні втрати та збитки.

Комплексна оцінка наслідків антропогенного змiну стану природних ресурсів та довкілля у процесі обґрунтування впровадження чистого виробництва - це процедура, спрямована на виявлення зниження їх соціального та еколого-економічної корисності, розмірів споживчої вартості. Об'єктом еколого-економічної оцінки можуть бути різні види наслідків (господарські, соціальні, біоекологічні), які фактично або потенційно (прямо чи опосередковано) впливають на соціо-еколого-економічні явища в суспільстві. У той же час частина соціальних, біологічних, генетичних наслідків в даний час не може бути адекватно оцінена економічно (позаконічними оцінка), що, зокрема, пов'язано з тим, що будь-яка експлуатація природних ресурсів, процеси антропогенного впливу на їх стан обумовлюють взаємопов'язані зміни в біосфері, літосфері, соціально-економічній, навіть духовного життя суспільства. Тому для комплексної еколого-економічної оцінки наслідків антропогенної змiну стану (якості) навколишнього природного середовища в системі впровадження чистих виробництв варто застосовувати системний підхід.

Системна оцінка наслідків впливу антропогенних факторів і виробничих відносин на стан природних ресурсів, якість навколишнього середовища відноситься до галузі прикладних системних досліджень, тобто до системного аналізу. Під системним підходом до еколого-економічної оцінки впровадження чистих виробництв нами розуміється упорядкована цілісна оцінка відтворювальних процесів в залежності від внутрішніх (наприклад, низька екологічність техніки) і зовнішніх дестабілізуючих факторів (наприклад, забруднення атмосферного повітря, хімізація сільського господарства).